

	Flutt: 1395 kr.	107
4. Styrkur úr landssjóði	2500 —	
	Samtals: 3895 —	

18. Var rædd og samþykkt eftirfylgjandi

Áætlun

um tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs amtsins 1892.

Tekjur:

1. Eptirstöðvar í sjóði	1000 —
2. Niðurjöfnun	2000 —
	Samtals: 3000 —

Gjöld:

1. Til bólusetninga og heilbrigðismála	650 —
2. Til heyrnar og málleysinga	100 —
3. Kostnaður við amtsráðið	800 —
4. Til ferðakostnaðar	150 —
5. Ýmisleg gjöld	300 —
6. Eptirstöðvar	1000 —
	Samtals: 3000 —

Fleiri mál voru ekki fyrirtekin, og var fundi slitið, eptir að hann hafði staðið

15. 16. og 17. júnímán.

Amtmaðurinn í Vesturamtinu, Reykjavík, 3. septbr. 1891.

E. Th. Jónassen.

Ágrip

108

af fundargjörðum amtsráðsins í Suðuramtinu, dagana frá 27. til 30. júní 1891.

Árið 1891, hinn 27. júnímán., átti amtsráðið í Suðuramtinu fund með sjer á skrifstofu amtmannsins í Suðuramtinu.

Á fundinum voru: Amtmaðurinn í Suðuramtinu, amtsrádsmaður Isleifur prestur Gíslason í Arnarbæli og vara-amtsrádsmaður Sæmundur prófastur Jónsson í Hraungerði.

Þessi málefni komu þar til umræðu:

1. Forseti lagði fram:

- a, reikning yfir tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs Suðuramtsins fyrir árið 1890,
- b, reikning yfir búnaðarskólagjaldið í Suðuramtinu fyrir árið 1890, og
- c, leiguliðasjóðsreikning Suðuramtsins fyrir árið 1890;

Voru reikningar þessir yfirfarnir og fannst ekkert athugavert við þá.

2. Forseti lagði fram eftirfylgjandi sýslusjóðsreikninga:

- a, Reikning fyrir Austur-Skaptafellssýslu fyrir árið 1890. Við hann fannst ekkert athugavert.
- b, Reikning fyrir Vestur-Skaptafellssýslu fyrir árið 1890. Við hann fannst ekkert að athuga.
- c, Reikning fyrir Rangárvallasýslu fyrir árið 1890. Við hann var ekkert að athuga.

108

- d, Reikning fyrir Vestmannaeyjasýslu árið 1889. Við hann var ekkert að athuga.
- e, Reikning fyrir Vestmannaeyjasýslu árið 1890. Við hann var heldur ekkert athugavert.
- f, Reikning fyrir Árnessýslu fyrir árið 1890. Við þann reikning er þetta athugavert:
1. Að oddvita ber að gjöra ráðstöfun til, að gjald fyrir borgarabryjef handa í-vari Sigurðssyni, 50 kr., sem fallnar voru í gjalddaga fyrir löngu, verði tafarlaust greiddar sýslusjóðnum.
 2. Sömuleiðis ber oddvita að hlutast til um, að fyrverandi settur sýslumaður Björn Bjarnarson endurborgi 1 kr. 60 a. til sýslusjóðs, er hann hefur látið greiða sjer úr nefndum sjóði fyrir þingboðsílát, þar eð gjald þetta er sýslusjóði óviðkomandi.
 3. Við reikning yfir tekjur og gjöld sýsluvegasjóðsins vill amtsráðið gjöra þá athugasemd, að oddvita sýslunefndarinnar ber að gjöra gangskör að, að innheimta frá formanni sínum í embættinu, Stefáni Bjarnarsyni, þann hluta af skuld Magnúsar Jónssonar í Bráðræði til vegasjóðs Árnessýslu, sem amtsráðinu er kunnugt um, að borgaðar hafa verið til tjeðs sýslumanns, svo fram- arlega sem skuld þessi er ekki enn greidd í sýslusjóð; en síðasti sýsluvega- sjóðsreikningur ber ekki með sjer, að svo sje, enda þótt skilríki sjeu fyrir því, að fyrverandi sýslumaður, Stefán Bjarnarson, hefur fyrir æði löngum tíma veitt fje þessu viðtöku.
- g. Reikning fyrir Gullbringu- og Kjósarsýslu fyrir árið 1890. Við hann fannst ekkert athugavert.
- h. Reikning fyrir Borgarfjarðarsýslu fyrir árið 1890. Við þann reikning athug- ast þetta:
1. Amtsráðið viðurkennir, að oddviti hefur auðsjáanlega gjört sjer mikið far um, að innheimta á þessu ári útistandandi sýslusjóðs- og sýsluvegagjald frá fyrri árum, og væntir því fremur, að það sem enn stendur eptir, verði innheimt sem fyrst.
 2. Með skýrskotun til þess, sem tekið er fram í athugasemdum við reikninginn fyrir árið 1887, vill amtsráðið bryna fyrir oddvita að ganga eptir fylgiskjöl- um með sýslureikningnum, svo að þau geti öll fylgt reikningnum, þegar hann er sendur til endurskoðara.
 3. Amtsráðið heldur enn fram ákvæðum sínum um útreikning á vegagjaldinu eptir verðlagsskrá undanfarandi árs, og það því fremur, sem 10. gr. í lögum 10. nóvbr. 1887 virðist styðja þá skoðun þess, og þessvegna álízt at- hugasemd endurskoðara um það atriði í vegareikningnum ekki vera á rök- um byggð.
3. Forseti lagði fram eptirrit þau, er nú skal greina, af fundarbókum sýslunefndanna.
- a, í Austur-Skaptafellssýslu, fundargjörðir 4 maí 1891; fannst ekkert athugavert við þær.
- b, í Vestur-Skaptafellssýslu, fundargjörðir 22.—23. apríl 1891; fannst heldur ekkert athugavert við þær.

Ágrip

108

af fundargjörðum amtsráðsins í Suðuramtinu, dagana frá 27. til 30. júní 1891.

c, í Rangárvallasýslu, fundargjörðir 25. og 26. ágúst 1890. Við þær var ekkert að athuga.

Fundargjörðir 29. og 30. apríl 1891. Við þær athugar amtsráðið það eitt, að þar sem þær bera ekki með sjer, að sýslunefndin hafi áskilið neina vexti af því vegafje, sem innistendur hjá fyrverandi sýslumanni H. E. Johnssyni, og sem hún hefur gefið honum gjaldfrest á, telur amtsráðið fulla ástæðu til, að hæfilegir vextir verði greiddir af því, eins og líka rjettara hefði verið fyrir sýslunefndina, sem hefur ábyrgð á sjóðnum, að heimta veð fyrir þessu fje.

d, í Vestmannaeyjasýslu, fundargjörðir 2. septbr. 1890. Við þær var ekkert að athuga. — Fundargjörðir 19. febr. 1891 og 2. júní s. á. Við þær fannst heldur ekkert að athuga.

e, í Árnessýslu, fundargjörðir 24. sept. 1890. Við þær var ekkert að athuga. Fundargjörðir 20.—22. apríl 1891. Við þær fannst ekkert athugavert.

f, í Gullbringu- og Kjósarsýslu, fundargjörðir frá 28.—29. okt. 1890. Við þær var ekkert að athuga. Fundargjörðir 21.—22. maí 1891. Við þær athugast það eitt, að amtsráðið getur ekki fallizt á þá ákvörðun sýslunefndarinnar, að vextir skuli ekki greiddast þetta ár af eptirstöðvum af hallærsláni, sem ýmsir hreppar sýslunnar hafa fengið af sýslusjóði, og felur því forseta, að leggja fyrir oddvita sýslunefndarinnar, að innheimta þessa vexti hjá hlutaðeigandi hreppum og greiða þá í landssjóð innan loka þessa árs.

g, í Borgarfjarðarsýslu, fundargjörðir 25.—27. febr. 1891. Við þær fannst ekkert athugavert.

4. Voru framlögð bónarbrjef frá eptirfylgjandi búnaðarfjelögum, um styrk af því fje, sem í fjárlögunum er ætlað búnaðarfjelögum:

a. í Austur-Skaptafellssýslu:

frá búnaðarfjelagi Borgarhafnarhrepps,
— framfarafjelagi Hornfirðinga og Lónsmanna,
— búnaðarfjelagi Örfæinga.

b, í Vestur-Skaptafellssýslu:

frá búnaðarfjelagi Kleifahrepps.

c, í Rangárvallasýslu:

frá búnaðarfjelagi Holtamannahrepps,
— framfarafjelagi Landamannahrepps,
— búnaðarfjelagi Hvolhrepps,
— ——— Austur-Landeyjahrepps,
— búnaðar- og jarðabótafjelagi Merkurbæja.

d, í Árnessýslu:

frá búnaðarfjelagi Grímsnesshrepps,
— ——— Ölfushrepps,
— ——— Gaulverjabæjarhrepps,
— ——— Gnúpverjahrepps,
— ——— Hrunamannahrepps,
— ——— Hraungerðishrepps,
— ——— Villingaholtshrepps,

23. dag septembermán, 1891.

108

- frá búnaðarfjelagi Skeiðahrepps,
 — — Sandvíkurhrepps,
 — — Stokkseyrarhrepps,
 — — Biskupstungnahrepps.
- e, í Gullbringu- og Kjósarsýslu:
 frá jarðabótafjelagi Kjósarhrepps,
 — búnaðarfjelagi Seltjarnarnesshrepps,
 — — Mosfellssveitarmanna og Kjalnesinga.
- f, í Borgarfjarðarsýslu;
 frá búnaðarfjelagi Leirár- og Melahrepps.
 — — Innra-Akranesshrepps,
 — — Strandarhrepps,
 — — Hálsahrepps,
 — — Andakýlshrepps,
 — — Lundareykjadalshrepps,
 — — Skilmannahrepps,
 — — Skorradalshrepps,
 — — Reykholtshrepps.
- g, — — Suðuramtsins.

Amtsráðið fól forseta sínum, að senda bónarbrjef þessi, þau er fengið hafa meðmæli sýslunefnda, til landshöfðingja, og álitur, að aðeins beri að taka þau búnaðarfjelög til greina við styrkveitingu úr landssjóði, sem hafa að minnsta kosti unnið 150 dagsverk að jarðabótum, auk þeirra dagsverka, sem gengið hafa til húsabóta og hlöðubýgginga.

Amtsráðið vill til leiðbeiningar láta þá skoðun sína í ljósi, að hæfilegt sje, að leggja helztu jarðabótastörf þannig í dagsverk:

Þúfnasljettun með plóg og herfi	14	□	faðma
Þúfnasljettun með spaða	10	□	faðma
Af tvíhlöðnum grjótgardi, 4 fet á hæð,	2		faðma að lengd
— einhlöðnum — — — — —	4	—	— lengd
— torfgardi 4½ fet að hæð, sígnum	5	—	— lengd
— vörzluskurðum	240		teningsfet
— framræsluskurðum	400	—	—

en amtsráðið gjörir jafnframt ráð fyrir, að umrædd jarðabótastörf sjeu ekki sjerstökum örðugleikum bundin.

Amtsráðið mælir með því, að búnaðarfjelagi Suðuramtsins verði í ár veittar 2000 kr. af því fje, sem í fjárlögunum er ætlað búnaðarfjelögum.

- Forseti lagði fram brjef frá prófastinum í Borgfjarðarprófastsdæmi, dags. 5. desbr. f. á., þar sem hann biður um yfirlýsingu amtsráðsins, sem umráðanda Hvanneyrar-kirkju, um það, hvort lög 22. maí 1890, um innheimtu og meðferð á kirknafje, 7. gr., skuli ná til þeirrar kirkju, sem er bændakirkja. — Amtsráðið ályktaði, að láta í þessu efni sitja fyrst um sinn við það, sem verið hefur.
- Var lagt fram brjef frá kvennaskólanefndinni í Reykjavík, dags. 4. p. m., sem fer

þess á leit, að kvennaskólanum verði veittur styrkur af jafnaðarsjóði suðuramtsins eftir því sem amtsráðið sjái sjer frekast fært. Amtsráðið ákvað að veita tjeðum skóla 100 kr. í ár af jafnaðarsjóði.

7. Var framlagt brjef frá sýslumanninum í Árnessýslu, dags. 12. p. m., þar sem hann fyrir hönd sýslunefndarinnar þar fer þess á leit, að amtsráðið hlutist til um, að nýtt bóluþefni verði árlega sent í hvern hrepp sýslunnar eða prestakall. Amtsráðið fól forseta, að annast um framkvæmd á þessu.
8. Var lagt fram brjef frá sýslumanninum í Árnessýslu, dags. 12. p. m., þar sem hann fyrir hönd sýslunefndarinnar þar ber það undir álit amtsráðsins, hvort ekki sje eðlilegra og rjettara, að telja ekki meðal eptirstöðva í hinum árlegu sveitareikningum gömul þurfamannalán, sem lítil líkindi sjeu til að fáist endurgöldin, þar sem þetta gefi alveg ranga hugmynd um hinn sanna efnahag hreppanna, en að þar á móti sje látni fylgja hvers árs reikningiskrá yfir þessi lán. Amtsráðið fjellst á, að þetta sje miklu rjettara, og fól oddvita, að gjöra ráðstafanir til, að þessi tilhögun komist á í öllum sýslum amtsins, að því viðbættu, að nauðsynlegt sje, að sveitabækur beri glögglega með sjer, hvað hver hreppur á hverjum tíma á úti-standandi í lánun.
9. Forseti lagði fram reglugjörð fyrir Gullbringu- og Kjósarsýslu um notkun afrjetta fjallskil o. fl., sem amtsráðinu hafði verið send til staðfestingar. Amtsráðið fól forseta að yfirfara hana og staðfesta hana, ef ekkert fyndist í henni, sem væri lögum gagnstætt.
10. Þá var lögð fram reglugjörð fyrir Austur-Skaptafellsýslu um notkun afrjetta, fjallskil m. fl. — Amtsráðið fól hana sömuleiðis oddvita til rannsóknar og staðfestingar, ef hún hefði ekkert inni að halda, sem lögum væri gagnstætt.
11. Var lögð fram reglugjörð fyrir Vestmannaeyjasýslu um fjársöfn m. m. Amtsráðið fól forseta sínum, að yfirfara hana og staðfesta, ef hún væri lögum samkvæm.
12. Var lögð fram reglugjörð um grenjaleitir og refaveiðar í Gullbringu- og Kjósarsýslu. Amtsráðið fól forseta, að rannsaka hana og staðfesta, ef hún væri lögum samkvæm.
13. Forseti lagði fram brjef frá sýslumanninum í Vestmannaeyjasýslu, dags. 3. p. m., þar sem hann fyrir hönd sýslunefndarinnar þar biður um samþykki amtsráðsins til þess, að jafna megi niður á Vestmannaeyjahrepp 64 kr. fram yfir það, sem áætlunin hljóðar um. Amtsráðið veitir þetta leyfi.
14. Þá var lagt fram brjef frá sýslumanninum í Vestmannaeyjasýslu, dags. 3. p. m., þar sem hann fyrir hönd sýslunefndarinnar þar biður um, að amtsráðið hlutist til um, að skipuð verði heilbrigðisnefnd þar á eyjunum. Amtsráðið ákvað að fela forseta sínum, að semja reglur fyrir heilbrigðisnefndir, sem allar sýslunefndir amtsins fái svo kost á að segja álit sitt um, eftir að hafa borið sig saman við hlutaðeigandi hreppsnefndir, og skuli reglur þessar, að því búnu, leggjast fyrir amtsráðið til endilegrar samþykktar.
15. Forseti lagði fram brjef frá oddvita sýslunefndarinnar í Rangárvallasýslu, dags. 2. p. m., sem biður amtsráðið að hlutast til um, að gjörðir sjeu á yfirstandandi sumri rúmgóðir náththagar kringum Reykjavík fyrir útflutningsfje, að fjárkaupmenn verði fengnir til að nota þá, þog að ráðstafanir verði gjörðar til að fjeð hafi nægilegt

108

- beitiland á daginn í kringum Reykjavík. Amtsráðið fól amtmanninum, að gjöra nauðsynlegar, framkvæmanlegar ráðstafanir til þess, að vel verði farið með útlutningsfje það, sem á haustin er rekið til Reykjavíkur.
16. Forseti lagði fram brjef frá sýslumanninum í Skaptafellssýslu, dags. 2. p. m., þar sem hann fyrir hönd sýslunefndarinnar í Austur-Skaptafellssýslu fer þess enn á ný á leit við amtsráðið, að það hlutist til um, að Austur-Skaptafellssýsla verði skilin frá Suduramtinu og sameinuð austuramtinu, með þeim skilyrðum, sem tekin eru fram í ályktun sýslunefndarinnar í tjeðri sýslu á fundi 27. apríl 1889. Amtsráðið vill veita eindregin meðmæli sín með þessu, og fól forseta, að afgreiða málið til landsstjórnarinnar.
 17. Eftir beiðni sýslunefndarinnar í Árnessýslu veitti amtsráðið samþykki til þess, að vegurinn frá Múla í Biskupstungum að Þjórarárholti verði framvegis sýsluvegur.
 18. Forseti lagði fram brjef frá sýslumönnunum í Skaptafells- og Árnessýslum, þar sem þeir fyrir hönd sýslunefndanna í Vestur-Skaptafells- og Árnessýslum fara fram á, að veitt verði fje úr landssjóði til að endurbæta lítt færa og ófæra kafla á aðalþóstvegum í þessum sýslum. Amtsráðið fól forseta að beina þessum tilmælum til landshöfðingja með beztu tilmælum.
 19. Lagðar voru fram tillögur sýslunefndanna í Austur- og Vestur-Skaptafellssýslum um það, hvernig verja skuli þeim helmingi sýsluvegagjaldanna í þessum sýslum, sem í ár á að ganga til aðalþóstleiðarinnar, og fól amtsráðið forseta, að senda þær til landshöfðingja með meðmælum sínum.
 20. Samkvæmt ákvæðum amtsráðsins á aðalfundi þess f. á., hafði forseti leitað tillaga allra sýslunefnda í amtinu um það, hverjar varúðarreglur mundu tiltækilegastar til þess, að fyrirbyggja eignatjón, leiðandi af rekstrum á sölu-sauðfje og hrossum gegnum sýslurnar. Voru nú tillögur um þetta komnar frá öllum sýslunefndum, og framlagðar. Eftir að amtsráðið hafði nákvæmlega yfirfarið þessar tillögur, komst það að þeirri niðurstöðu, að allsendis ómögulegt væri, að setja neinar hagfelldar, framkvæmanlegar ákvarðanir hjeraðlútandi, nema með lagaboði.
 21. Lagt var fram bórnarbrjef frá Oddi presti Gíslasyni um 300 kr. úr jafnaðarsjóði til bjargráðaframkvæmda. Amtsráðið veitti 100 kr. í þessu skyni.
 22. Forseti lagði fram brjef frá sýslunefnd Gullbringu- og Kjósarsýslu, þar sem beðið er um meðmæli amtsráðsins til landshöfðingja viðvíkjandi aðgjörð á aðalþóstveginum gegnum Mosfells- Kjálarness- og Kjósarhreppa, og brjef frá Hvalfjarðarstrandarhreppi, er fer fram á umbætur á aðalþóstleiðinni þar. Amtsráðið fól forseta, að senda landshöfðingja þessar beiðnir og mæla með því að þeim verði framgengt, þegar fje er fyrir hendi.
 23. Amtsráðið veitti að þessu sinni að eins 50 kr. styrk af jafnaðarsjóði til sæluhúsvardarins á Kolviðarhóli, Jóns Jónssonar, af þeirri ástæðu, að talsvert almennar kvartanir hafa komið fram yfir honum sem sæluhúsverði.
 24. Amtsráðinu hafði borizt brjef frá sýslunefndinni í Borgarfjarðarsýslu, dags. 1. marz p. á., sem fer þess á leit, að amtsráðið hlutist til um, að betri tilhögun komist á með auglýsingar á óskilafjenaði á haustin, og er þess getið, að brjefi þessu fylgi tillögur frá nefnd, er kosin hafði verið af sýslunefndinni til að fjalla um þetta mál, en þær tillögur fylgdu ekki með þessu brjefi til amtsráðsins. Amtsráðið fól forseta sín-

um, að ganga eptir þessum tillögum, og því næst að gjöra nauðsynlegar ráðstafanir í málefni þessu, samkvæmt þeim tillögum, að svo miklu leyti sem hann gæti fallizt á þær.

25. Því næst var rædd og samin áætlun um tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs suðuramtsins fyrir árið 1892, svo látandi:

Tekjur:

1. Eptirstöðvar 1891	1500 kr.
2. Niðurjöfnun	2050 --
Samtals:	3550 --

Gjöld:

1. Til bólusetninga og annara heilbrigðismálefna	500 --
2. — ferðakostnaðar	200 --
3. — kennslu heyrnar og malleysingja	—
4. — sáttamála	100 --
5. Kostnaður við amtsráðið	550 --
5. Ýmisleg útgjöld	700 --
7. Eptirstöðvar	1500 --
Samtals:	3550 --

26. Lögð var fram skýrsla frá skólastjóra Sveini Sveinssyni um búnaðarskólann á Hvanneyri fyrir fardagaárið 1890—91, reikningur yfir kostnað við búnaðarskólann s. á., — og tillögur frá þeim 2 sýslunefndarmönnum í Borgarfjarðarsýslu, sem eiga að hafa umsjón með skólanum, um það, hverjar umbætur á húsum o. fl. þeim virðast óumflýjanlega nauðsynlegar hið allra fyrsta að unnt er. Samkvæmt þeim skýrslum, sem forseti lagði fram, um allan kostnað, er leitt hefur af skólastofnun þessari frá byrjun, árið 1889, er amtsráðinu það ljóst, að tillag það af opinberu fje, er skólanum hefur hingað til hlotnast, er mjög svo ónógt, og stafar það einkum af því, að strax varð að koma upp skólahúsi, er kostaði c. 5000 kr., kaupa áhöfn á jörðina m. fl. — Þessvegna felur nú amtsráðið forseta, að fara þess á leit við alþingi í sumar:

1. að veittar verði til búnaðarskólans á Hvanneyri um næsta fjárhagstímabil að minnsta kosti 3000 kr. hvort árið, og
2. að ekki purfi um næsta fjárhagstímabil að greiða annað en vexti af því fje, er búnaðarskólinn hefur fengið að láni úr landssjóði, samkvæmt skuldabréfum ¹⁹/₁₀ 1885 og ¹¹/₆ 1886. — Síðan var fundarbókin upplestin og fundi slitið hinn 30. júní.

Amtmaðurinn í suðuramtinu, Reykjavík 3. septbr. 1891.

E. Th. Jónassen.